

# 16. BÖLÜM

## RISK ANALİZLERİ VE RISK DEĞERLENDİRMESİ

Ahmet Aydın |

*Risk ile tehlikenin karıştırılmaması gerekir.  
Risk göz ardı edilerek sadece tehlikeye odaklanılırsa kargaşa çıkar.*

Günümüzde binlerce kimyasal madde insanın günlük yaşamına girmiştir ve bu kimyasal maddelere tüm insanlar maruz kalırlar. İnsan yaşamına son derece önemli katkıları vardır. Bununla birlikte, insan sağlığı için riskleri de olabilir. Her yıl yaklaşık 400,000 adet yeni kimyasal madde sentezlenmektedir. Sadece Avrupa Birliği ve ABD'de 3 trilyon dolarlık bir kimya endüstrisinden söz edilmektedir. Avrupa Birliği, kimyasal maddelerle ilgili risk değerlendirmesini *Registration, Evaluation, Authorization, and Restriction of Chemicals* (REACH) yönetmeliği ile yönetmektedir. REACH, sorumluluğu endüstriye vermektedir. Endüstri, üretmiş olduğu kimyasal maddenin tüm ömür devri boyunca güvenli kullanımını göstermek zorundadır.

Son yıllarda risk değerlendirmesi alanında dikkate değer faaliyetler olmuştur.

- *The Organization of Economic Co-operation and Development* (OECD),
- *World Health Organization* (WHO)- özellikle *International Programme on Chemical Safety* (IPCS) bölümü ile,
- *The European and Mediterranean Plant Protection Organization* (EPPO),
- *The European Centre for Ecotoxicology and Toxicology of Chemicals* (ECETOC) adlı kuruluşlar risk değerlendirmesi üzerine yoğunlaşan kurum ve kuruluşlardır.

### **Risk Değerlendirmesi**

Risk değerlendirmesi, kimyasal maddelere veya onun ürünlerine maruz kalan bir topluluktaki potansiyel bir hasarı tespit etmeyi, değerlendirmeyi ve tahminde bulunmayı hedef almış karmaşık bir süreçtir.

### Gözden Geçirme

1. Risk ve tehlike tanımı arasındaki farklılıklar nelerdir?
2. Risk değerlendirme ve risk yönetimini karşılaştırınız.
3. Risk nasıl ifade edilir?
4. Risk azaltılması için başlıca yöntemler nelerdir?

### KAYNAKLAR

1. Barile AF. Cincal Toxicology Principles and Mechanisms, CRC Press, London, 2004.
2. Klaassen CD. Casarett and Doull's Toxicology, McGraw-Hill, New York, 2013.
3. Van Leeuwen CJ, Risk assessment of chemicals: An introduction, Kluwer Academic Publishers, Dordrecht, 2001.